

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. július 3.
(OR. en)

11601/24

PHYTOSAN 166
VETER 87
AGRI 542

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	11022/24 INIT + COR 1
Tárgy:	A Tanács következtetései a növényegészségügyi és állategészségügyi programok és vészhelyzeti intézkedések uniós társfinanszírozásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a növényegészségügyi és állategészségügyi programok és vészhelyzeti intézkedések uniós társfinanszírozásáról szóló tanácsi következtetéseket, amelyet a Tanács (Mezőgazdaság és Halászat) a 2024. június 24-i 4037. ülésén jóváhagyott.

**A Tanács következtetései a növényegészségügyi és állategészségügyi programok és
vészhelyzeti intézkedések uniós társfinanszírozásáról**

1. Az egységes piac program az az uniós pénzügyi eszköz, amely a tagállamokban azon intézkedések támogatására hivatott, amelyek – egyebek mellett – az állat- és növényegészség magas szintjének az Európai Unión belüli biztosítására irányulnak. A tagállamok a korábbi évekhez képest az utóbbi években az állat- és növényegészségügyi védekezési és felszámolási programjaik céljára elkülönített uniós társfinanszírozási arány jelentős csökkenésével szembesültek. A tagállamok úgy tapasztalták, hogy ez hatással van az állat- és növényegészségügy magas szintjére vonatkozó uniós szakpolitikai célkitűzések elérésére.
2. Ezzel összefüggésben a belga elnökség vállalta, hogy az állatokkal és az állategészségügyi kérdésekkel foglalkozó munkacsoportnak (az állategészségügyi szolgálatok vezetői), valamint a növényekkel és a növényegészségüggyel foglalkozó munkacsoportnak (a növényegészségügyi szolgálatok vezetői) szóló kérdőívek alapján értékeli az említett társfinanszírozás csökkenésének és az utóbbi években bekövetkezett általános költségnövekedésnek az együttes hatásait.
3. Az e feljegyzés mellékletében foglalt tanácsi következtetések tervezete az említett kérdőívek eredményein és a fent említett két munkacsoport ezt követő megbeszélésein alapul. Munkacsoporti szinten valamennyi delegáció támogatta ezt a következtetéstervezet¹.
4. A fentiek alapján felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát (I. rész), hogy:
 - a) erősítse meg az e feljegyzés mellékletében foglalt következtetések szövegével kapcsolatos megállapodást;
 - b) ajánlja a Tanácsnak, hogy hagyja jóvá az e feljegyzés mellékletében foglalt következtetéseket.

¹ A mezőgazdasági tanácsosok/attasék (állat- és növényegészségügyi kérdések) 2024. június 10-i ülése, amelyet informális konzultáció követett (WK 8338/2024).

A Tanács következtetései

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

1. HANGSÚLYOZVA, hogy az állat- és növényegészség magas szintjének fenntartása létfontosságú az Unió számára, mivel az kulcsszerepet tölt be az emberi egészség, az élelmezés- és az élelmiszer-biztonság, a biológiai sokféleség, valamint az Unió gazdasági jóléte tekintetében,
2. NYOMATÉKOSÍTVA, hogy a növény- és állategészség elősegítése meghatározó a mezőgazdasági ágazat számára, továbbá KIEMELVE, hogy az állat- és növényegészség hatékony kezelése – ideértve a felügyeleti és felszámolási intézkedéseket is – alapvető fontosságú a behozatalnak és a belső piac biztonságának, valamint a kivitelnek a biztosításához,
3. ALÁHÚZVA, hogy a növénykárosítók és az állatbetegségek jelentette – az utasmozgások, az éghajlatváltozás és az egyre bővülő globális kereskedelem következtében előállt – megnövekedett fenyegetés fokozza a növények és az állatok egészségére gyakorolt kedvezőtlen hatások kockázatát,
4. NYOMATÉKOSÍTVA, hogy a növénykárosítók által okozott betegségek, valamint az állatbetegségek lehetséges kitörésének a megelőzése és korai észlelése elsőrendű fontosságú, mivel a felszámolási intézkedések költségvonzata magasabb, ideértve egyfelől a pénzügyi költségeket, másfelől az emberi egészségre, a környezetre, az ökoszisztémákra és a társadalomra kifejtett hatásokkal, valamint a közvélekedésre gyakorolt negatív hatással összefüggő költségeket,
5. EMLÉKEZTETVE arra, hogy a növény- és állategészségügyi programok és vészhelyzeti intézkedések éves uniós társfinanszírozási aránya a 2023–2027-es időszakra 60%-kal csökkent annak következtében, hogy az ilyen programokra korábban elkülönített költségvetést átcsoportosították az előre nem látható egészségügyi válságok kezelésére,

6. KIEMELVE, hogy a csökkentett uniós társfinanszírozás hatóköre (mely károsítók/betegségek esetén van társfinanszírozásra való jogosultság) és aránya – a magasabb költségekkel párosulva – hatással volt a növény- és állategészségügyi szolgálatok azon képességére, hogy hatékony felügyeletet valósítsanak meg a megelőzésre és a korai észlelésre irányuló célkitűzés teljesítése érdekében,
7. RÁMUTATVA arra, hogy csökkenteni kell az adminisztratív terheket, amelyek például az uniós társfinanszírozási támogatások kezeléséből fakadnak, és amelyek a csökkentett uniós társfinanszírozási arány miatt a támogatás összegének még aránytalanabbul nagy részét emésztik fel,
8. KIEMELVE, hogy alapvető fontosságú, hogy az illetékes hatóságok a szükséges feladatok elvégzése érdekében elegendő pénzügyi és emberi erőforrással rendelkezzenek, figyelembe véve a növény- és állategészségügyi feladatok széles körét és összetettségét az „Egy az egészség” koncepció keretében,

Növényegészségügy

9. HANGSÚLYOZVA a növénykárosítókkal szembeni védekező intézkedésekről szóló (EU) 2016/2031 rendelet jelentőségét, amely rendelet célja a zárlati károsítók és az új növénykárosítók EU-ba való bejutásának és az EU-n belüli terjedésének a megelőzése,
10. HANGSÚLYOZZA, hogy a növénykárosítók által okozott betegségek lehetséges kitörésének a megelőzése és korai észlelése elsőrendű fontosságú, különösen a kiemelt zárlati károsítók tekintetében, mivel ezek jelentik a legsúlyosabb gazdasági, környezeti és társadalmi fenyegetést az uniós országok számára;
11. NYOMATÉKOSÍTJA TOVÁBBÁ, hogy a zárlati növénykárosítók felügyelete és az általuk okozott betegségek kitörésének kezelése különösen nagy kihívásokkal jár és nagyon összetett, mivel ebbe a körbe mintegy 400 uniós zárlati károsító és károsítócsoporthoz tartozik, amelyek növényfajok és növényi termékek széles körét érintik számos különböző környezetben (erdőkben, a mezőgazdaságban és városi térségekben);

12. HANGSÚLYOZZA, hogy az új növényegészségügyi szabályozás végrehajtása a tagállamok számára a feladatmennyiség és a munkaterhelés jelentős emelkedését okozta, különös tekintettel a felügyeleti és felszámolási intézkedésekre;
13. RÁMUTAT ARRRA, hogy a növényegészségügyi programok és vészhelyzeti intézkedések uniós társfinanszírozása az új növényegészségügyi szabályozás és az egységes piac program alapvető részét jelenti, célkitűzéseinek elérése szempontjából pedig annak nélkülözhetetlen elemét képezi;
14. TUDATÁBAN VAN e tekintetben a növénykárosítókra – különösen a kiemelt zárlati károsítókra – vonatkozó minőségi és mennyiségi felderítések végrehajtása fontosságának, továbbá MÉLY AGGODALMÁNAK ad hangot amiatt, hogy az uniós társfinanszírozás csökkentett hatókörének és arányának a hatása már érezhető, és veszélyeztetheti a korai észlelésre vonatkozó célkitűzést, valamint hogy a jelenlegi növényegészségügyi jogszabályokból és programokból fakadó kötelezettségek teljesítése nagyobb kihívást jelent;
15. HANGSÚLYOZZA, hogy a növények egészségének elősegítése egyúttal a mezőgazdasági ágazat támogatását is jelenti, mivel megszünteti vagy csökkenti a további új károsítók, illetve zárlati károsítók ellen küzdelem szükségességét, és ezáltal lehetővé teszi a mezőgazdasági termelők számára az integrált növényvédelem jobb megvalósítását;

Állategészségügy

16. EMLÉKEZTET ARRRA, hogy az állategészségügyi programok és vészhelyzeti intézkedések társfinanszírozására szolgáló mechanizmus már jó néhány éve létezik, és bizonyította értékét, mivel annak igénybevételel több tagállamban is sikerült számos betegséget felszámolni, több más betegség tekintetében pedig javult az állategészségügyi helyzet;
17. HANGSÚLYOZZA, hogy az állategészség magas szintjének fenntartása fontos célt jelent az EU számára, mivel az – a zoonotikus betegségek, valamint az élelmiszer- és az élelmezésbiztonság, továbbá az antimikrobiális szerekekkel való kezelés szükségességének csökkenése és ezáltal az antimikrobiális rezisztencia csökkent kockázata révén – jelentős szerepet tölt be az emberi egészség tekintetében;

18. TUDOMÁSUL VESZI, hogy a társfinanszírozás hatókörének és arányának csökkentése egyes tagállamokban már hatással van az állategészség magas szintjének elérésére, mivel a többletköltségeket áthárította a mezőgazdasági termelőkre és az illetékes hatóságokra, arra kényszerítve őket, hogy módosítsák az állategészségügyi programok fontossági sorrendjét, továbbá TUDATÁBAN VAN annak, hogy nyomás nehezedik egyes tagállamok azon képességére is, hogy meg tudják előzni az A és B kategóriába tartozó betegségektől eltérő betegségeket, és védekezni tudjanak ellenük;
19. TUDATÁBAN VAN annak, hogy a jövőt illetően valamennyi tagállam még erőteljesebb negatív hatásra számít az állatok egészsége és jóléte tekintetében;
20. ISMÉTELTEN aggodalmának ad hangot a tagállamokra háruló jelenlegi munkateher és adminisztratív terhek miatt;
21. NYOMATÉKOSAN HANGSÚLYOZZA, hogy mivel fennáll annak kockázata, hogy uniós és tagállami szinten nem biztosítható megfelelő finanszírozás, a hatályos állategészségügyi jogszabályokból és programokból fakadó kötelezettségek teljesítése egyre nagyobb kihívást jelent, valamint HANGSÚLYOZZA, hogy ez Unió-szerte az állategészségügy egységességének gyengüléséhez vezethet;

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA EZÉRT

22. FELKÉRI az Európai Bizottságot, hogy – az Unió többéves pénzügyi keretén belüli felső határok tiszteletben tartása mellett – mérlegelje a növény- és állategészségügyi programok és vészhelyzeti intézkedések finanszírozásának olyan mértékét és módját, amely:
 - a) arányban áll a növény- és állategészségügyi szabályozás célkitűzéseinek eléréséhez szükséges erőforrásokkal;
 - b) emellett kellő rugalmasságot biztosít azon válsághelyzetek figyelembevételéhez, amelyek a növénykárosítók által okozott betegségek, valamint az állatbetegségek hirtelen kitöréséből fakadnak;
 - c) figyelembe veszi azokat a jelentéseket, amelyek szerint a személyzettel kapcsolatos költségek és a laboratóriumi elemzések költségei jelentősen emelkedtek;

23. FELSZÓLÍTJA az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, miként javítható az Unió által társfinanszírozott növény- és állategészségügyi programok és vészhelyzeti intézkedések irányítása az egységes piac program keretében (élelmiszerlánc ág), és miként csökkenthetők az adminisztratív terhek, különösen az alábbiak révén:
- a) az uniós társfinanszírozási támogatásokra irányuló pályázati eljárás összehangolása az egyéb jelentéstételi követelményekkel;
 - b) a tagállamokkal szoros együttműködésben az uniós társfinanszírozási támogatásokra irányuló pályázati eljáráshoz szükséges információk kritikai szempontú megvizsgálása annak érdekében, hogy csökkenjen ezen információk részletességi szintje, és jobban illeszkedjenek a gyakorlathoz;
 - c) a rendszerben végrehajtott változtatások és a költségvetésben eszközölt esetleges módosítások időben történő közlésének biztosítása;
 - d) az uniós társfinanszírozás e részével kapcsolatos folyamatok egyszerűsítése, például a pályázati platform felhasználóbarátabbá tételével, valamint teljes körű és könnyen hozzáférhető útmutatók létrehozásával, figyelembe véve azt, hogy ez a folyamat – a pályázó szervezeteknek odaítélt támogatási megállapodásokkal ellentétben – a tagállamoknak nyújtott közvetlen támogatásokra vonatkozik;
24. FELKÉRI az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy folytassák a tagállamok közötti együttműködés hatékonyabb és célzottabb módozatainak feltérképezését annak érdekében, hogy – például az állatok egészségére irányuló közös oltási politikák végrehajtása, illetve a növények egészségére irányuló, a tagállamok közötti felügyeleti együttműködés elősegítése révén – nagyobb legyen a növénykárosítók és az állatbetegségek megelőzésére irányuló intézkedések hatékonysága, továbbá hogy az ezen károsítókkal és betegségekkel kapcsolatos felszámolási és visszaszorítási szabályozás is hatékonyabbá váljon.
-